

Subject: Poziv na sudjelovanje u istraživanju u sklopu projekta INHERIT / WILDBIOADAPT**From:** <marija@iptpo.hr>**Date:** 7.2.2022. 10:20**To:** <marija@iptpo.hr>

Poštovani,

ZUP/ NIJA POREČKO O-UGRAĐENKA GEČNA LOJAN				
Priloga				
Org b. i.	Broj dok. i broj	Priloga	Vrijednost	
04	941-01/22 -01/1	15-22-1		

Pozivamo Vas da sudjelujete u istraživanju koje Institut za poljoprivredu i turizam provodi u sklopu projekata INHERIT (Održive strategije za očuvanje i valorizaciju prirodne baštine mediteranske obale i priobalja) i WILDBIOADAPT (Divlje biljne vrste u funkciji prilagodbe poljoprivrede i turizma klimatskim promjenama).

Istraživanjem se ispituju stavovi zaposlenika tijela javne uprave i turističkih zajednica o klimatskim promjenama, zelenim praksama u turizmu, ekološkom certificiranju, participativnoj ulozi dionika u razvoju turizma te konzumaciji samoniklih biljaka u kontekstu turističke ponude.

Anketi možete pristupiti putem linka u nastavku:

<https://forms.office.com/r/6EYLeVtddS>

Zahvaljujemo na odazivu i srdačno Vas pozdravljamo,

Marija Pičuljan

Marija Pičuljan, mag.oec.

Institut za poljoprivredu i turizam

Institute of Agriculture and Tourism

 Karla Huguesa 8, 52440 Poreč

 +385 52 408 300

 +385 52 408 309

 marija@iptpo.hr

 www.iptpo.hr

P Please don't print this email unless you really need to

Institut za poljoprivredu
i turizam

Institute of Agriculture
and Tourism

Attachments:

Wildbioadapt - letak.pdf	4,2 MB
INHERIT - brošura.pdf	1,4 MB

Istarsko veleučilište
Università Istriana
di scienze applicate

Institut za poljoprivredu i
turizam

Institute of Agriculture and
Tourism

WildBioAdapt

KK.05.1.1.02.0030

**Divlje biljne vrste u funkciji prilagodbe poljoprivrede i turizma
klimatskim promjenama**

www.wildbioadapt.eu

Europska unija
Zajedno do fondova EU

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj u sklopu
Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“

(Obalni petrovac)

Cilj projekta WildBioAdapt je ojačati znanstvena istraživanja koja se mogu koristiti za očuvanje bioraznolikosti odabranih divljih biljnih vrsta na hrvatskom obalnom i otočnom prostoru, a koje se mogu introducirati u poljoprivrednu proizvodnju te dodatno marketinški valorizirati i formirati nove turističke proizvode u vidu gastronomske ponude.

Fokus istraživanja je na divljim biljnim vrstama čija ugroženost najvećim dijelom proizlazi iz specifičnosti staništa na kojem rastu, veće i manje prilagodljivosti promjenama okolišnih uvjeta i staništa.

Odabrano je nekoliko vrsta koje svojom ranjivom vrijednošću mogu konkurirati komercijalno uzgajanom povrću poput: portulaka, oštolisne šparoge, medvjedeg luka, obalnog petrovca i običnog komorača.

(Obični koromač)

(Medvjedi luk)

Sinergijom poljoprivrednog i turističkog sektora omogućit će se održivost atraktivnosti turističkog proizvoda u području osjetljivom na klimatske promjene uz ekološko očuvanje i vizualni identitet destinacije uz održivost proizvodnje hrane i diverzifikacije gastronomske ponude.

Oštrolišna šparoga

Asparagus acutifolius L., porodica: *Asparagaceae*

Sinonimi:

- ♦ divlja šparoga, šaprožina, šparuga

Rasprostranjenost:

- ♦ priobalno područje
- ♦ do 1200 m nadmorske visine
- ♦ pjeskovita i kamenita tla
- ♦ svijetle, prozirne šume, livade, među makijom i suhozidima

Morfologija:

- ♦ visina do 1 metar
- ♦ drvenasta, bodljikava, sivkaste boje
- ♦ plodovi: isprva mesnate zelene, a kada sazriju, crne bobice

Nutritivni sastav i ljekovito djelovanje:

- ♦ bogata vlaknima
- ♦ snažan antioksidans
- ♦ izvor fitonutrijenata (flavonoidi, glutationi te pigmenti karotenoidi i antocijani)
- ♦ sadrži minerale: bakar, željezo, mangan, kalij, cink, magnezij i selen
- ♦ sadrži vitamine: A, B, C, E i K
- ♦ pospješuje imunitet
- ♦ umanjuje rizik od srčanih oboljenja i kancerogenih promjena u stanicama
- ♦ blagotvorna za dijabetičare, trudnice i dojilje

Upotreba:

- ♦ gurmanska hrana
- ♦ dodatak salatama, rižotima i tjestenini
- ♦ uz kajganu ili kao zdrav prilog mesnim i ribljim jelima
- ♦ dodatak raznim umacima i tartovima

Medvjedi luk

Allium ursinum L., porodica: *Alliaceae*

Sinonimi:

- ♦ srijemuš, crijemuš, divlji luk, šumski luk

Rasprostranjenost:

- ♦ sjenovite i vlažne listopadne šume
- ♦ do 1900 metara nadmorske visine

Nutritivni sastav i ljekovito djelovanje:

- ♦ sadrži vitamine A, B1, B2, niacin, folnu kiselinu te vitamin C
- ♦ bogat mineralima: sumporom i magnezijem, manganom i željezom
- ♦ sadrži eterična ulja, biološke katalizatore te alicin
- ♦ antioksidacijsko djelovanje
- ♦ smiruje i liječi kašalj
- ♦ prevenira infarkt
- ♦ usporava i liječi arteriosklerozu
- ♦ pospješuje bolje izlučivanje žuči
- ♦ potiče rad bubrega
- ♦ smiruje upale mokraćnog mjehura
- ♦ djeluje ljekovito na maternicu
- ♦ sprječava i liječi osteoporozu
- ♦ smanjuje bolove kod artritisa i reume
- ♦ liječi bolesti kože (kao kupka za nadraženu kožu, ekceme, dermatitis, modrice, hematome i rane)

Morfologija:

- ♦ između 20 i 40 cm visine
- ♦ stabljika: trostrana, bijeli cvjetovi su skupljeni u višestruke, štitaste gronje
- ♦ listovi: eliptični, na dugim peteljka
- ♦ sjeme: crne boje i okruglo
- ♦ lukovice: male i izduženog oblika
- ♦ cvate od kraja ožujka do svibnja, u planinama sve do lipnja

Upotreba:

- ♦ priprema raznih umaka, pesta, zimnice, rollice, polpete i juhe
- ♦ čest sastojak u salatama

Portulak

Portulaca oleracea L., porodica: *Portulacaceae*

Sinonimi:

- ♦ tušt, štucanj, tušanj, tušac, tušnjak

Rasprostranjenost:

- ♦ uz kuće i putove na sunčanim lokacijama
- ♦ u nasadima vinove loze, maslina i povrća kao korov
- ♦ plodna i pjeskovita tla
- ♦ otporan na niske i visoke temperature te sušu
- ♦ do nadmorske visine od 800 metara

Nutritivni sastav i ljekovito djelovanje:

- ♦ bogat omega-3 masnim kiselinama
- ♦ sadrži bjelančevine, šećere, minerale (cink, mangan, nikal i željezo te kalcij, magnezij, natrij, kalij)
- ♦ sadrži alkaloida, saponine i druge glikozide, noradrenalin
- ♦ sadrži vitamine A, E, C, B3 i K
- ♦ bogat antioksidansima
- ♦ pomoć pri reguliranju razine kolesterola u krvi
- ♦ djeluje na smanjivanje krvnog tlaka
- ♦ sok se koristi protiv suhog kašlja, upala, čireva i krvarenja
- ♦ pomaže ubrzavanju zarastanja rana, sprječavanju glavobolje, migrene, jačanju kosti
- ♦ liječenje impotencije, vaginitisa, nesanice, nadutosti, dizenterije te bolesti jetre i bubrega
- ♦ blagotvoran za dijabetičare

Morfologija:

- ♦ jednogodišnja biljka
- ♦ stabljika: niska, najčešće po zemlji prilegnuta, od podnožja razgranjena s okruglom, mesnatom i sočnom, svjetlozelenom ili crvenkastom stabljikom, dugom 5-30 cm.
- ♦ listovi: debeli, mesnati i sočni, dužine 1-2 cm, obrnuto su jajasti, često eliptični, sjedeći, sjajni i glatki, te svijetlozelene do zelene boje
- ♦ cvjetovi: sitni, zvjezdastog oblika, žućkasti, formiraju se od srpnja do listopada, a otvoreni su samo tijekom sunčanih prijepodneva

Upotreba:

- ♦ od svježih salata do kuhanja u varivu, uz mogućnost kiseljenja
- ♦ u pitama ili palačinkama

Obalni petrovac

Crithmum maritimum L., porodica: *Apiaceae*

Sinonimi:

- ♦ motar, matar, motrika, petrovo zelje, petrovac, petrovnjak, peturak, petrak, omačalj, obalac, primorski obalac, ščulac, slatki kopar, primorski obalac, ščulac, slatki kopar

Rasprostranjenost:

- ♦ duž čitave jadranske obale od Istre do Crnogorskog primorja, po stijenama, grebenima, kamenju i škrapama u neposrednoj blizini mora
- ♦ rjeđe raste i malo dalje od same obale, po starim zidovima

Morfologija:

- ♦ trajna i snažna, u podnožju često odrvenjela biljka
- ♦ stabljika: uspravna, nagnuta ili pridignuta, okruglasta i žućkaste boje, u gornjem dijelu obično razgranata, a može narasti do 50 cm u visinu
- ♦ listovi: različito perasti, sivkasto-zeleni do plavozeleći, mesnati sočni i sjajni, složeni od lenarno lancetastih 2,5 – 5 cm dugih i do 6 mm širokih listića
- ♦ štitasti cvatovi sa zelenkastožutim cvjetićima, razvijaju se na našem primorju tijekom kolovoza i rujna

Nutritivni sastav i ljekovito djelovanje:

- ♦ sadrži eterično ulje, aminokiseline, kumarine i flavonoide
- ♦ eterično ulje koje sadrži, većinskim dijelom čini dilapiol koji je izvanredan antikancerogeni spoj koji zaustavlja pa čak i sprječava rast tumorskih stanica
- ♦ sadrži kalij, željezo te vitamin C
- ♦ liječenje tegoba s mjehurom
- ♦ za detoksikaciju organizma i čišćenje krvi
- ♦ protiv bubrežnih komplikacija i tegoba želuca
- ♦ za mršavljenje
- ♦ djelotvoran protiv skorbuta
- ♦ djeluje antiseptički, protuupalno, diuretički, antioksidacijski
- ♦ stimulira proizvodnju elastina i kolagena

Upotreba:

- ♦ preporučuje se najprije kratko prokuhati u vodi koju ne treba soliti jer je već sama biljka slana
- ♦ "na lešo" s kuhanim krumpirom, ili kao hladna salata, s malo maslinova ulja, octa, češnjaka...
- ♦ dodatak zelenoj salati, rikuli
- ♦ prilog uz ribu i plodove mora, jaja i sir
- ♦ u omletu, rižotu, varivu, umaku, nadjevu, dodatak kruhu ili pizzi
- ♦ dodatak salatama s plodovima mora, ribi, pečenom ili kuhanom mesu, krumpiru i različitom povrću

Obični koromač

Foeniculum vulgare MILL., porodica: *Apiaceae*

Sinonimi:

- ♦ morač, slatki kopar, anason, rezen

Rasprostranjenost:

- ♦ na području Sredozemlja
- ♦ uz putove, na poljima te kamenitim mjestima

Morfologija:

- ♦ dvogodišnja ili trajna biljka koja naraste i preko 2 metra u visinu
- ♦ stabljika: uspravna, izbrazdana i jako razgranata, pri podnožju drvenasta, a iznad zeljasta
- ♦ korijen: razgranat i čvrst
- ♦ listovi: dvostruko ili višestruko perasti, a sastoje se iz posve uskih listića nalik nitima, plavkasto-zelene boje
- ♦ cvjetovi: sastavljeni u velike štitove, sitni i žućkaste boje, a cvate od lipnja do rujna
- ♦ plod: kalavac, koji se u zreloom stanju raspada na dva 4-10 mm duga poluploda od kojih svaki ima po 5 žućkastih rebara

Nutritivni sastav i ljekovito djelovanje:

- ♦ bogat je aminokiselinama (14), fitosterolima i vitaminima (vitamin C i vitamini B kompleksa poput vitamina B1, B2, B3, B6)
- ♦ sadrži minerale (mangan, željezo, magnezij, kalcij, bakar, fosfor, cink)
- ♦ flavonoidi rutini i kvercetin te njihovi glikozidi
- ♦ antioksidacijsko djelovanje
- ♦ izvor dijetetskih vlakana koja pomažu u pravilnoj funkciji crijeva, sprječavajući razvoj raka debelog crijeva
- ♦ smanjuje razinu kolesterola i masnoća u krvi
- ♦ blagotvoran za zdravlja srca
- ♦ sprječava razvoj dijabetesa tipa II
- ♦ pomaže pri regulaciji krvnog tlaka
- ♦ smiruje grčeve u želucu i crijevima
- ♦ jača imunitet
- ♦ djeluje umirujuće i opuštajuće

Upotreba:

- ♦ u francuskoj, talijanskoj, istarskoj i dalmatinskoj kuhinji
- ♦ svježe salate
- ♦ rižota i slane pite, umaci za tjesteninu, marinade za ribu i bijelo meso
- ♦ biljni čajevi i dekokcije
- ♦ kao začin

Partneri na projektu:

Istarsko veleučilište

Istarsko veleučilište
Università Istriana
di scienze applicate

Institut za poljoprivredu i turizam

**Institut za poljoprivredu i
turizam**

Institute of Agriculture and
Tourism

Razdoblje provedbe projekta:

2020. – 2023.

Ukupna vrijednost projekta

3.439.323,60 kn

Iznos koji financira EU

2.923.425,05 kn

Iznos koji sufinancira Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

419.905,45 kn

Projekt pratite na:

Službenoj stranici projekta: <https://www.wildbioadapt.eu/>

Facebook stanici: <https://www.facebook.com/WildBioAdapt>

WildBioAdapt

ODRŽIVE TURISTIČKE STRATEGIJE ZA OČUVANJE I VALORIZACIJU PRIRODNE BAŠTINE MEDITERANSKE OBALE I PRIOBALJA

Početak
01.02.2018
Završetak
31.01.2022

15
Partnera
+
3

10
MED
zemalja

Pridružena partnera

5,61 M €
ERDF/IPA budžet

48
mjeseci

Projekt je sufinanciran iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF)

Partneri na projektu

Pridruženi partneri

Ministarstvo turizma, Hellenika Republika (GR)

Regionalna agencija za prevenciju, okoliš i energiju regije Emilia-Romagne (ARPA) (IT)

Javni zavod Park prirode Strunjan (SL)

Web stranica: <https://inherit.interreg-med.eu>

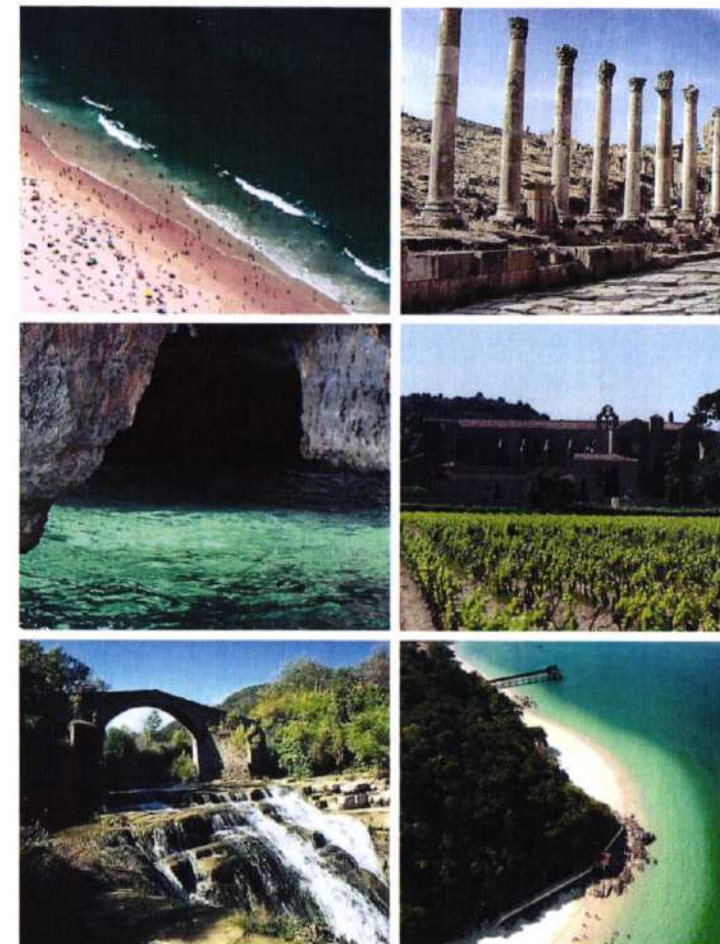
Vodeći partner: Regija Peloponez

E-mail vodećeg partnera: inherit2017@gmail.com

Projektni partner:

IPPTO e-mail: inherit@iptpo.hr
IPPTO tel.: +385 52 408 300

INHERIT

ODRŽIVE TURISTIČKE STRATEGIJE ZA
OČUVANJE I VALORIZACIJU
PRIRODNE BAŠTINE MEDITERANSKE
OBALE I PRIOBALJA

ŠTO INHERIT PROMIĆE?

Posljednjih desetljeća, turizam na području Mediterana ubrzano se razvija. Posljedično, mediteranska obalna i priobalna baština, pod pritiskom su intenzivnih turističkih tokova s naglašenom sezonalnošću i prekapacitiranošću turističkih destinacija.

Na takvu neodrživu koncepciju razvoja turizma, MED područja trebaju odgovoriti razvojem održivog turizma koji čuva prirodnu baštinu i osigurava budućnost prirodnog staništa MED područja, uz daljnji potencijal rasta održivog turizma.

Kombinacija zaštite prirodne baštine i održivog turizma, jedina je mogućnost kontinuiranog rasta turističke industrije i suočavanja s konkurencijom drugih zemalja.

U tom kontekstu, **projekt INHERIT (Održive turističke strategije za očuvanje i valorizaciju prirodne baštine mediteranske obale i priobalja)**, promicat će održive turističke aktivnosti na nedovoljno iskorištenim MED područjima prirodne baštine, rješavajući pritiske intenzivnih turističkih tokova, sezonalnosti i prekapacitiranosti u obalnim i priobalnim turističkim destinacijama.

Za postizanje ciljeva projekta, potrebno je mijenjati politiku sa svih aspekata i kontinuirano pronalaziti rješenja. Zato INHERIT predviđa **transnacionalnu suradnju** koja obuhvaća nacionalna, regionalna i lokalna tijela javnih vlasti MED područja.

SPECIFIČNOSTI INHERITA

Samoregulirajuće mjere za održive turističke aktivnosti na MED području: projekt će identificirati "bottom-up" (odozdo prema gore) inicijative, koje nisu zakonski propisane, već ih dobrovoljno prihvaćaju turistička poduzeća, interesne skupine i lokalna društva za očuvanje prirodne baštine. Tako će se pojedinačne inicijative podignuti na kolektivnu razinu, uključujući tijela javne vlasti i turističku industriju;

Zajednička strateška politika za zaštitu prirodne baštine na MED razini: projekt će predložiti promjene u konfliktnim MED politikama održivog razvoja i zaštite okoliša te u konačnici, njihovu harmonizaciju, s ciljem postizanja održivog razvoja turizma i učinkovite zaštite MED prirodne baštine;

"INHERITURA" lokacije: projekt će identificirati mjesta prirodne baštine koja su ugrožena intenzivnim razvojem turizma te primijeniti „bottom-up“ mjere zaštite, usmjerene na ublažavanje sezonalnosti i prekapacitiranosti takvih područja. Na tim će se područjima održive turističke aktivnosti odvijati uz potporu integriranih upravljačkih mehanizama koji djeluju na MED razini; **Mrežni i upravljački mehanizam INHERITURA lokacija:** mehanizmi upravljanja INHERITURA lokacijama, transnacionalnom suradnjom postići će djelovanje na svim razinama, stvarajući široku mrežu zaštićenih područja (lokacija).

PILOT LOKACIJE I INHERITURA LOKACIJE

INHERIT pristup zaštite, uključivat će sve ključne dionike (na MED, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) u aktivnostima proučavanja, testiranja i kapitalizacije uz pretpostavku održivosti i rasta nakon završetka projekta.

> **Morske špilje na Sredozemlju**

> **Sredozemne destinacije u unutrašnjosti**

> **Prapovijest Sredozemlja**

Itinerari će biti definirani od strane transnacionalnog odbora za suradnju, s naglaskom na valorizaciju i zaštitu mediteranskog prirodnog staništa. Turističko-gospodarski subjekti će biti pozvani na sudjelovanje (npr. putem prijedloga) u okviru uspostave multidestinacijskih turističkih itinerara.

NA KOJI NAČIN SE MOGU UKLJUČITI?

Ako ste predstavnik **tijela javne vlasti na MED području**, poželjan je Vaš doprinos u definiranju politika i strategija ili razmjeni onih postojećih i uspješnih, s ciljem **ublažavanja učinaka masovnog turizma**. Ako ste zainteresirani za promicanje održivog turizma na Vašem teritoriju, surađujte s nama. Ako ste dio **turističke industrije** (turoperator, smještaji objekti, upravljanje lancem opskrbe, putovanja itd.) i kroz poslovanje **spontano prihvaćate mjere** za ublažavanje utjecaja turizma (onečišćenje, smanjenje generiranja otpada i potrošnje resursa), **podijelite tu praksu s nama**.

Ako osjećate odgovornost za okoliš i **trebate prijedloge o tome kako provesti, usvojiti ili promicati dobre turističke prakse u zaštiti okoliša**, surađujte s nama.